

Beschrijving van de route

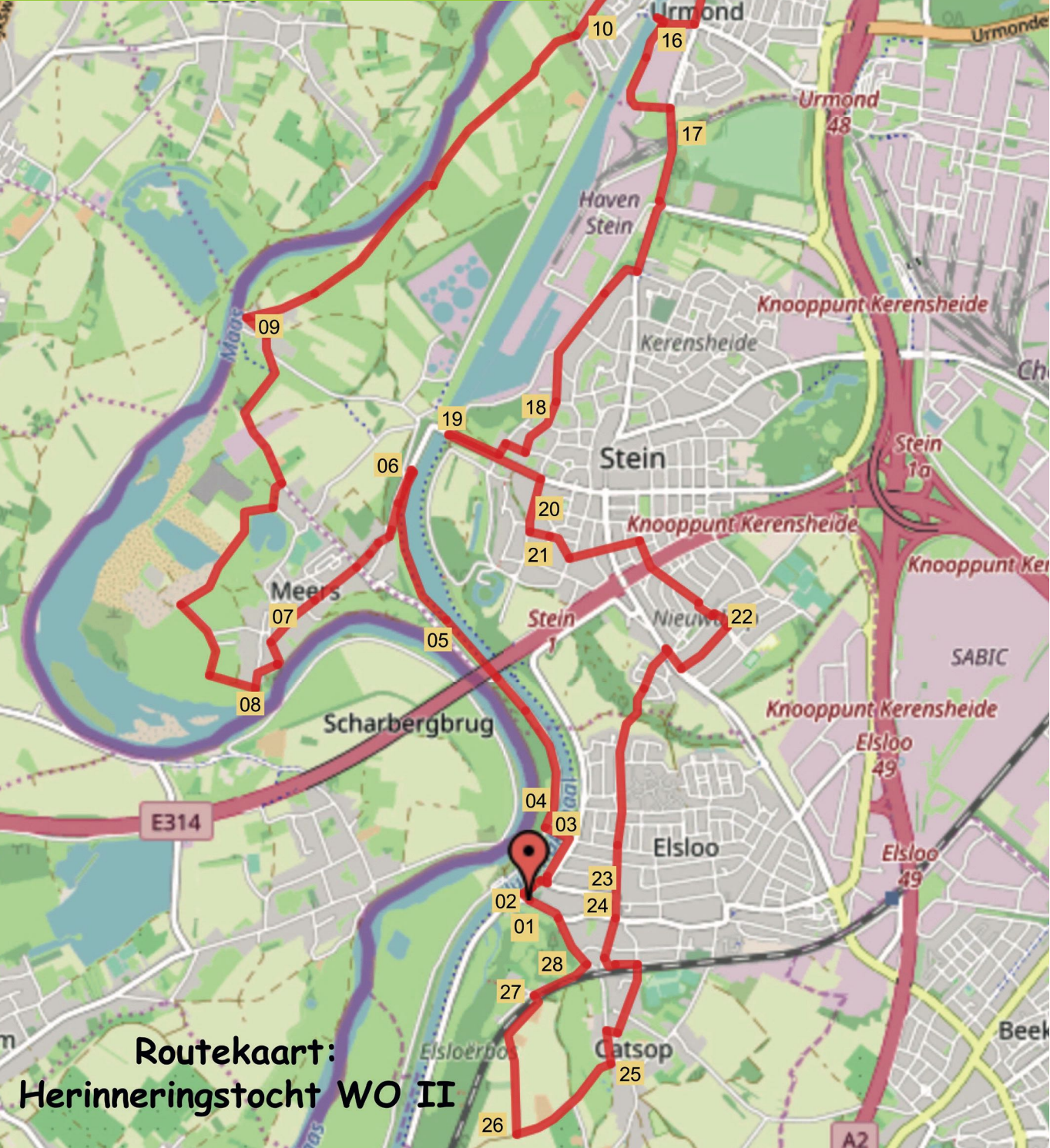
- Start bij Streekmuseum Elsloo Op de Berg nr 4-6. **01.**
- RA vanaf Streekmuseum. Knooppuntenroute (KR) 45. Uitzichtpunt Op de Berg tegenover wit huis nr. 1. **02.**
- LA Bij Dikke Stein (horeca) berg af. Brug Elsloo. **03.**
- RA na brug Elsloo. KR 27. Over fietspad aan linkerzijde. (Wees voorzichtig bij oversteken!). Na 100 m. kazemat aan linkerzijde op heuvel. **04.**
- RA Over fietspad vòòr Scharbergbrug KR 27 (wees voorzichtig bij oversteken!). Na de Scharbergbrug kunt u genieten van uitzicht over Maasvallei en Meers. **05.**
- RD Fietspad langs Julianakanaal volgen. LA (2x) Fietspad naar beneden bij monument Kapelaan Berix. **06.**
- RD Meerser Eindstraat door bebouwde kom Meers en volg Pastoor Erckensstraat, Kloosterstraat en Kerkstraat. Bie Gerda (horeca) en na 100 m Kerk Meers. **07.**
- LA Grote straat, gaat over in Koevaart. LA Na De Witte Börstel (horeca) Koeweide. Uitzicht over Maas en vroeger veer. **08.**
- RA Koeweide weg gaat over in ongeasfalteerd.
- RA Bij T-splitsing gaat over in geasfalteerde Veldjensweg KR 27.
- LA Bij nieuw fietspad over dijk, achter grindgat.
- LA over Veldschuurdijk naar Maasband.
- RD Bij pleintje Maasband.
- LA Bij huisnr. 21 Door Maasband richting Maasoever. Uitzichtpunt bij Maas. **09.**
- RA ca 20 m vòòr uitzichtpunt bij Maas doorrijden tot Urmond over Leutherhoekweg langs Ut Bakkes (horeca). Weg gaat over in ongeasfalteerd.
- LA Bij T-splitsing.
- RD Bij kruising over geasfalteerde weg. Bebouwde kom Urmond. Vervolg weg KR 27 via Beekstraat en Grote Straat tot links gelegen Terpkerk.
- Bezoek Terpkerk **10** tegenover Bie Brigitte (horeca).
- RA bij T-splitsing KR 27.
- LA bij T-splising Raadhuisstraat, deze weg blijven volgen tot bij Berg aan de Maas KR 27.
- RA Bij T-splitsing achter bushalte, Rozenhoek.
- RA bij Y-splitsing Pastoor Kremersstraat (kanaal"boulevard") **11.**
- RA bij T-splitsing.
- LA bij Y-splitsing Steegstraat, doorrijden tot einde straat.
- RA Julianastraat KR 27 door rijden tot links gelegen St. Michaëlkerk.
- Bezoek kerkhof bij Sint Michaëlkerk. **12.**
- Vervolg weg KR 27 tot aan veerpont Maas, en ga met veerpont (gratis voor fietsers en voetgangers) even naar overzijde. **13.**
- Terug over veerpont.
- LA na Terras Maasoever (horeca), Veerweg KR 19.
- RD Bij kruising bij Lombok (horeca) Grachtstraat.
- RA Bij T-splitsing Kanaalweg, weg omhoog blijven volgen langs kanaal via Margrietstraat en Marijkelaan.
- LA Bij T-splitsing, dan beklinkerde weg omhoog.
- LA Bergerweg, (wees voorzichtig bij oversteken!).
- Brug Berg aan de Maas. **14.**
- RA achter brug, Molenweg Noord KR 27.
- Boerderij Alberti tegenover Louisegroeveweg **15.**
- RA bij rotonde Urmond KR 27. Brug Urmond. **16.**
- LA Voor de brug, Paalweg KR 41.
- RA Bij T-splitsing Heirstraat KR 41.
- Via viaduct over spoorweg. **17.**
- RD bij rotonde Veestraat KR41. RA Bij kruising Industrieweg, bij Jan Linders KR 41.
- Weg blijven volgen, gaat over in Havenstraat en Wilhelminaplein. St. Martinuskerk. **18.**
- RA Kelderstraat KR 41.
- RA bij T-splitsing met links Tatersteen, Kuiperstraat.
- LA T-splitsing Brugstraat KR 41.
- RA T-splitsing, voor viaduct omhoog KR27.
- Brug Stein **19.**
- LA Vòòr brug, Kapelaan Berixstraat.
- RA Bij kruising, Kruisstraat. School De triviant, vroeger ligging KJV-gebouw **20.**
- LA T-splitsing, na kruis tegen witte gevel, Schepersgats. Museum De Hoppenkamp **21.**
- RA Bij kruising, Keerenderkerkweg.
- LA Noelweg.
- RD Kruising
- RD Kruising (wees voorzichtig bij oversteken!),
- Blauwensteenweg.
- RD Kruising.
- RA T-splitsing Omphaliusstraat, over viaduct autoweg, Peldenstraat.
- Rechts langs kerkplein, aan andere zijde verder, Arnoldenstraat **22.**
- RA Kruising Merwedestraat.
- RA T-splitsing Van Praatstraat.
- LA Rotonde, Sint Martinushof KR 45.
- RD Kruising (2x), Driekoulenweg.
- RA T-splitsing, Elserveldstraat, gaat over in Driekuilenstraat.
- LA T-splitsing, daarna direct RA, Charles de Gavrestraat. Bij huisnr 7-9 **23.**
- Verder over Charles de Gavrestraat. Hoek Julianastraat, en hoek Schoolstraat en Jurgensstraat **24.**
- RD kruising met Raadhuisstraat en Stationsstraat, Heirstraat.
- LA Bij 3e T-splitsing Pastoor Lenaersstraat.
- RA Splitsing, en over spoorweg, Mergelakker.
- RD Kruising, daarna RA Bussegraaf.
- LA T-splitsing, Op de Dries. Pleintje Op de Dries **25.** Schuin tegenover ligt de Ijsboerderij (horeca).
- RA achter pleintje huis nr 27 Schuthagerweg.
- RA 2e T-splitsing Armsterweg.
- Links gelegen Armsterveld **26.**
- Vervolg de weg en steek de brug over het spoor over bij Terhagen. Terhagen brug **27.**
- RA na brug Terhagen.
- LA Kaakstraat. T-splising Kaakstraat-Terhagen **28.**
- LA T-splitsing bij kapel, Dorpstraat KR 45.

Eindpunt bij Streekmuseum Elsloo.

28 km fietsroute: Herinneringstocht WO II

Deze routebeschrijving voert u langs een aantal plekken binnen de gemeente Stein, waar tijdens WO II historisch van belang zijnde feiten zijn gebeurd. De routebeschrijving met de daarbij vermelde historische punten (in rood op routebeschrijving vermeld) start bij het streekmuseum in Elsloo. Omdat de route een complete lus vormt kunt u echter op een willekeurige andere plek starten. Raadpleeg hiervoor het kaartje.

In de beschrijving zijn horecagelegenheden opgenomen. Voor openingstijden expostie Bie Gerda zie: www.dorpsdagvoorzieningmeers.nl
De samenstellers wensen u een mooie en leerzame fietstocht.

Bezienswaardigheden Herinneringstocht WO II

01 Streekmuseum Elsloo.

Bezoek expositie Duitse inval en gevecht om de bruggen.

02 Uitzichtpunt Op de Berg.

1. Uitzicht over de Maas, waar de Duitsers op 10 mei 1940 via een pontonbrug de oversteek naar België maakten.
2. Vroegere ligging kazematten S52 en S53 langs Julianakanaal, waar soldaat Bremmers sneuvelde. Hij ligt begraven op het nabijgelegen kerkhof voor de St. Augustinuskerk.
3. 19 december 1942 werden 2 van 3 klokken geroofd uit de St. Augustinuskerk.
4. In september 1944 vóór de bevrijding trokken hier veel Duitsers over de Maas terug die constant werden beschoten door Amerikaanse jachtbommenwerpers.
5. Vanaf hier kon men vanaf 14 september de Amerikanen langs de Steenweg zien oprukken, terwijl Elsloo nog niet bevrijd was.
6. De Amerikanen beschoten de kerktoeren met granaten waardoor grote schade aan de kerk en pastorie.
7. Nieuwjaarsdag 1945 noodlanding Amerikaanse P-51 Mustang Op de Hal aan overzijde Maas.

03 Brug Elsloo.

1. Verdediging brug en opblazen ervan door Nederlandse leger 10 mei 1940.
2. Resten brug werden opgeslagen op vlak terrein bij huidige Scharbergbrug tot na de oorlog.
3. Vernietiging 5 schepen in het Julianakanaal door Duitse "Sprenghcommandos" aan het einde van de oorlog in september 1944.
4. Terugplaatsing van een nieuwe brug pas in 1963.

04 Kazemat S54.

1. Verdediging brug Elsloo en verovering kazemat door de Duitsers 10 mei 1940.
2. Resterende kazematten langs Julianakanaal zijn in de 50er en 60er jaren gesloopt.

05 Oefeningsgebied Amerikanen en Engelsen met landingsvaartuigen in januari 1945.

1. Evacuatie Meers, en Maasband i.v.m. geheime oefening Amerikanen en Engelsen met landingsvaartuigen in januari 1945 ter voorbereiding op latere oversteek Rijn.
2. Oefeningen in hele gebied langs de Maas tussen Meers en Urmond in voorjaar 1945.
3. Gevonden Buffalo-landingsvaartuig naast Scharbergbrug in februari 1977. Staat nu op sokkel naast Scharbergbrug bij Kotem.
4. Ligging vroegere kazemat S55 in bocht bij Meers.

06 Oorlogsmonument kapelaan Berix.

1. Namen omgekomen oorlogsslachtoffers.
2. Ligging Duitse stelling met afweergeschut en schijnwerpers in weiden tussen beneden gelegen Boerenveldweg en Veldschuurweg naar Veldschuur.
3. Tijdelijk klein veerpont over Julianakanaal gebruikt tijdens evacuatie Meers in januari 1945.
4. Jaarlijkse dodenherdenking.

07 Kerk van Meers, en Bie Gerda

1. Door Staatsmijnen gemaakte klok ter vervanging van de door de Duitsers gestolen klok.
2. In de kerktoeren en de ernaast gelegen pastorie waren onderduikers ondergebracht.
3. Bezoek expositie Bie Gerda over evacuatie Meers en de oefeningen met landingsvaartuigen.

08 Oude veerpont over Maas.

1. Het veer was opgenomen in de vluchtroute van neergeschoten piloten die via dit veer vluchtten naar Frankrijk en van daaruit werden overgezet naar Engeland.

09 Evacuatie Maasband en oefeningen.

1. Evacuatie Maasband met bewoners en vee.
2. Beschadiging boomgaarden, akkerlanden en afzettingen door de oefeningen.
3. Terugkeer bewoners vanaf 23 maart 1945.

10 Terpkerk Urmond.

1. Hoek Bergstraat - Kattekop woonhuis van de naar concentratiekamp Sobibor afgevoerde en vermoorde vrouw Bertha Claessen.
2. Graven oorlogsslachtoffers op kerkhof direct rechts naast ingang.
3. Twee gestolen kerkklokken, waarvan een later behouden terugkeerde. Klok klooster op de Bath eveneens gestolen.
4. 8 november 1944 Bombardement per vergissing van (reeds bevrijd) Urmond i.p.v. Roermond door Amerikanen met grote materiele schade.

11 Oude kade van zand en grindhandel Juliana.

1. Ligging van door geallieerden in november 1944 gebouwde tijdelijke Baileybrug over kanaal en langs boerderij Alberti. Gebruikt door zowel Amerikanen als Engelsen.
2. Op de brug werd 10 februari 1945 een Amerikaanse soldaat gedood bij aanval van Duitse jachtvliegtuigen.
3. De tijdelijke brug werd begin maart 1945 afgebroken.
4. Op terrein van Juliana werden alle opgeblazen bruggen gerepareerd o.a. met brugdelen van de brug van Elsloo.
5. Plek waar veel ontsnapte krijgsgevangenen, voortvluchtigen en gestrande piloten de Maas op hun vluchtroute richting thuishaven werden overgezet.

12 Sint-Michaëlkerk.

1. Ligging 5 Nederlandse oorlogsslachtoffers op kerkhof.
2. Jaarlijkse dodenherdenking.

13 Oorlogsmonument aan Belgische zijde van veerpont Meeswijk.

1. Tijdens vlucht over de Maas op eerste dag van de oorlog 10 mei 1940 doodgeschoten Nederlandse soldaten die de brug van Berg bewaakten.
2. Ligging van door de Duitsers in 1940 gebouwde brug.
3. Ligging van door geallieerden in november 1944 gebouwde tijdelijke Baileybrug over de Maas. Gebruikt door zowel Amerikanen als Engelsen.
4. De tijdelijke brug werd begin maart 1945 afgebroken.
5. Jaarlijkse dodenherdenking door België en Nederland.

14 Brug Berg aan de Maas.

1. Verdediging van de brug met als gevolg dat tijdens de Duitse aanval 5 vluchtende Nederlandse soldaten in de Maas worden doodgeschoten (zie 13).
2. De brug werd 18 september 1944 door de Duitsers tijdens hun terugtrekken opgeblazen.

3. Naast de bruggenhoofden werd tot einde mei 1946 een tijdelijke veerdienst ingesteld.
4. De herstelde brug werd 2 april 1946 teruggeplaatst.

15 Gebied Bergerweg - Louisegroeveveweg

Gebied waar op 18 september 1944 20 Amerikaanse tanks de door de Duitsers opgeworpen verdedigingslinie doorbraken, waarbij vele tientallen Duitse soldaten om het leven kwamen.

16 Brug Urmond.

1. Verdediging van de brug met als gevolg 2 Nederlandse slachtoffers bij Duitse aanval op brug.
2. De brug werd 18 september 1944 door de Duitsers tijdens hun terugtrekken opgeblazen, echter stortte niet in. Na een tijdelijke reparatie van de wel doorhangende brug kon deze nog gedeeltelijk gebruikt worden.
3. In de loop van 1945 voor reparatie naar het Julianaterrein vervoerd.
4. Tot het moment van terugplaatsen werd een kleine veerpont ingesteld.
5. De herstelde brug werd 22 november 1946 teruggeplaatst.

17 Brug over Staatsmijnspoor Urmond.

1. Door de terugtrekkende Duitsers in september 1944 verwoest.
2. Staatsmijnen bouwde na de oorlog een nieuwe boogbrug.

18 St. Martinuskerk Stein.

1. Door Duitsers gestolen kerkklok, welke na de oorlog weer terugkeerde in Stein.

19 Brug Stein.

1. Door Duitsers veroverd op 10 mei 1940, met als gevolg 3 dodelijke slachtoffers.
2. Door Duitsers opgeblazen tijdens hun terugtrekking op 15 september 1944.
3. Tijdelijke baileybrug aangelegd in januari 1945 voor transport landingsvaartuigen naar Meers.
4. Neergestort Amerikaans vliegtuig B-26 Marauder tijdens oefening boven haven op 15 mei 1945, waarbij een kabel geraakt werd welke was gespannen tussen de lichtmasten van de haven. De 3 piloten kwamen om het leven.
5. De brug werd na reparatie 31 juli 1946 teruggeplaatst.

20 KJV-gebouw Stein.

1. Dit gebouw werd op nieuwjaarsdag 1945 door een Duits bombardement getroffen, waarbij 2 in het gebouw gelegde soldaten werden gedood evenals een soldaat in een auto die naast de straat stond.
2. Het gebouw werd na de oorlog nieuw opgebouwd.

21 Museum De Hoppenkamp.

1. Bezoek expositie over oorlog, bevrijdingsoptocht en oorlogsslachtoffers.

22 Geallieerd vliegveldje.

1. Na de bevrijding van Stein door geallieerden aangelegd vliegveldje waarop z.g. "dreuvige" (stille) vliegtuigjes waren gestationeerd. Deze maakten luchtfoto's boven vijandelijk gebied.
2. De landingsbaan lag in de richting van de huidige Arnoldenstraat.

23 Elsloo Charles de Gavrestraat.

1. Plaats Duits PAK37 kanon voor aanval op bunkers bij inval.

24 Hoek Schoolstraat / Julianastraat.

1. 31 mei 1942 stortte hier een Engelse Wellington af en boorde zich in de grond. Veel schade aan hoekpand, toen cafe, en huis aan overzijde hoek Schoolstraat / Jurgensstraat.

25 Catsop pleintje op de Dries.

1. Tijdens Amerikaans bombardement van Geleen viel 5 oktober 1942 in Catsop achter de huidige ijsboerderij een zware brisantbom. Een 60-tal huizen liepen grote schade op.

26 Armsterveld.

1. Aan de bosrand langs het Hoge Bos was een kleine begraafplaats waar men mensen begroef die in de Maas aanspoelden. Hier werden op het einde van de oorlog 5 Duitsers begraven (later overgebracht naar IJsselstein).

27 Terhagen brug.

1. 1 september 1944 werd een trein met terugtrekkende Duitsers die zich in het bos "verstopt" had door Amerikaanse jachtbommenwerpers gebombardeerd. De trein werd niet getroffen, wel werden in Terhagen enkele huizen zwaar beschadigd.
2. 17 december 1944 stortte in het bos ten zuiden van Terhagen een Duitse Messerschmitt neer. Deze had een bombardement op Engelse voorraden in het Steinderbos uitgevoerd en was door het afweergeschut geraakt. 3 inzittenden kwamen om het leven en werden aan de bosrand in het Hoge Bos begraven.
3. In Terhagen werden in veel huizen onderduikers ondergebracht.

28 Kaakstraat.

1. Tijdens bombardement op Geleen op 05 okt 1942 vielen ook in Elsloo honderden brandbommen. Het cafe op de hoek (toen bakkerij) raakte in brand, maar kon geblust worden, een tegenover langs het spoor gelegen huis brandde af.

Colofon:

De 28 km lange herinneringstocht is een initiatief van de werkgroep 75 jaar bevrijding Stein onder voorzitterschap van de gemeente Stein. De route met bijbehorende korte omschrijvingen van markante geschiedkundige plekken, die een rol hebben gespeeld in de 2e wereldoorlog, is tot stand gekomen door vrijwilligers van Stichting Streekmuseum Elsloo, Stichting Erfgoed Stein en Stichting Vrijheid Urmond. Tijdens de fietsroute komt u langs diverse locaties over de gebeurtenissen welke in de oorlog en de bevrijding hebben plaatsgevonden. De exposities in de verschillende musea en "Bie Gerda" zijn samengesteld met materiaal uit lokale archieven, en uit tijdelijk beschikbaar gesteld materiaal van diverse privéverzamelingen. Voor meer informatie m.b.t. openingstijden en uitvoeriger beschrijvingen zie de onderstaande websites. Hier vindt u ook informatie over speciale publicaties m.b.t. 75 jaar bevrijding in de gemeente Stein.

www.streekmuseumelsloo.nl
www.stichtingerfgoedstein.nl
www.vrijheidurmond.nl

De samenstellers

**STREEK
MUSEUM
ELSLOO**

